

MILJÖTILLSYN VID LANTBRUK

SLUTRAPPORT

Juni 2007

Sammanfattning

Syftet med delprojektet har varit att genom kunnig och enhetlig tillsyn uppnå förbättrad efterlevnad och en ökad kunskap om miljöbalkens bestämmelser hos lantbrukare i Hallands län.

En lista med kontrollpunkter där prioriteringar, bedömningsgrunder och åtgärdsförslag framgår har utformats. De delar som anges som kontrollpunkter ska alltid kontrolleras vid tillsynsbesöken. Bedömningsgrunder och åtgärdsförslag har tagits fram vid de kontrollpunkter där behov av detta har funnits eller där bedömningsgrunder förtydligar och ökar samsynen. En informationsöversikt som hänvisar till rekommenderat informationsmaterial har sammanställts. Inom de områden som användbart informationsmaterial har saknats har nytt upprättats av projektgruppen. En tillsynskampanj har skett under projekttiden, för att ”provköra” det framtagna materialet. Revideringar av dokumenten gjordes efter att de hade ”provkörts”.

Bakgrund

I september 2006 beslutade miljönämnderna i Hallands län tillsammans med Region Halland att ett delprojekt med inriktning på miljötillsyn vid lantbruk skulle genomföras inom Tillsynssamverkan i Halland- Miljö. Den främsta anledningen till att denna inriktning valdes var att miljötillsynen har varit och är i en del kommuner fortfarande eftersatt. Det var därmed önskvärt att med hjälp av detta delprojekt få hjälp med att komma ikapp med miljötillsynen i länet.

Vid en lägesbeskrivning vid det första projektmötet i oktober 2006 framkom det att i de flesta kommunerna bedrivs tillsyn enligt miljöbalken i samband med tillsynen enligt djurskyddslagen. I Laholm inriktas och fördjupas miljötillsynen inom varierande ämnesområden för varje tillsynsperiod (3-årsperioder). I Kungsbacka, Falkenberg och Halmstad sker en mer övergripande miljötillsyn. I Hylte sker tillsynen enligt miljöbalken i mycket begränsad omfattning, på grund av tidsbrist.

Projektets syfte och mål

Syftet har varit att genom kunnig och enhetlig tillsyn uppnå förbättrad efterlevnad och en ökad kunskap om miljöbalkens bestämmelser hos lantbrukare i Hallands län.

Målet har varit att utforma en lista med kontrollpunkter där prioriteringar, bedömningsgrunder och åtgärdsförslag kan utläsas samt att sammanställa en informationsöversikt som hänvisar till rekommenderat informationsmaterial.

Avgränsningar

Projektet har inriktat sig på tillsyn enligt miljöbalken och inte på tillsyn enligt djurskyddslagen och tvärvillkor. Anledningen är att tillsynen enligt miljöbalken är eftersatt i en del kommuner och projekttiden är begränsad.

Projektgrupp

En projektgrupp för arbetet inom projektet *Miljötillsyn vid lantbruk* bildades med representanter från miljökontoren i länet; Tina Bodin, Kungsbacka, Karl-Inge Johansson, Varberg, Susanne Bååth Jacobsson, Falkenberg, Anna Söder, Halmstad, Carina Bengtsson, Hylte, Ingvar Wihlborn, Laholm och Teres Gustavsson, Tillsynssamverkan i Halland - Miljö Region Halland.

Deltagande

Samtliga kommuner har deltagit i projektet som helhet och haft representant i projektgruppen. Hylte kommun har valt att inte genomföra några tillsynsbesök inom projektet under den tid som arbetet pågått. Övriga aktiviteter har genomförts i samtliga kommuner.

Genomförande/aktiviteter

Projektet påbörjades i slutet av oktober 2006 och avslutades i slutet av maj 2007. Slutrapport inklusive utvärdering redovisades i slutet av juni 2007. Följande utfördes under perioden 30 oktober - 28 maj:

1. *Kontrollpunkter med bedömningsgrunder och åtgärdsförslag vid miljötillsyn vid lantbruk*
En lista med kontrollpunkter där prioriteringar, bedömningsgrunder och åtgärdsförslag kan utläsas har utarbetats, för att få en enhetlig tillsyn och uppnå förbättrad efterlevnad av miljöbalkens bestämmelser hos lantbrukare i länet. Se Bilaga 1 Kontrollpunkter med bedömningsgrunder och åtgärdsförslag vid miljötillsyn vid lantbruk. De delar som anges som kontrollpunkter ska alltid kontrolleras vid tillsynsbesöken. Valfri checklista får användas som stöd vid tillsynsbesöken. Bedömningsgrunder och åtgärdsförslag har tagits fram vid de kontrollpunkter där behov av detta har funnits eller där bedömningsgrunder förtydligar och ökar samsynen. Förslag på vidare åtgärder, som t.ex. miljöstraffavgifter har angetts där behov av detta har funnits.
2. *Informationsöversikt över rekommenderat informationsmaterial för lantbrukare*
En informationsöversikt som hänvisar till rekommenderat informationsmaterial har utformats. Se Bilaga 2 Informationsöversikt över rekommenderat informationsmaterial för lantbrukare. En inventering av befintligt användbart informationsmaterial har utförts och en del har uppdaterats. Där användbart befintligt informationsmaterial har saknats har nytt upprättats. Följande informationsmaterial har upprättats ”Information om köldmedier”, ”Information om cisterner”, ”Avfallsinformation till lantbrukaren” och ”Hur ska riskavfall hanteras?”, se Bilaga 3, 4, 5 och 6.

Dokumentet Informationsöversikt över rekommenderat informationsmaterial för lantbrukare samt rekommenderat informationsmaterial kan förslagsvis sättas in i en pärm och medtagas vid tillsynsbesöken. För att få en förbättrad efterlevnad och öka lantbrukarnas kunskap om miljöbalkens bestämmelser bör informationsöversikten samt valfritt informationsmaterial delas ut vid tillsynsbesöken eller skickas till lantbrukarna i respektive kommun. Om informationsöversikten ges till lantbrukarna har de själva möjlighet att söka efter och läsa det informationsmaterial som de anser att de har behov av.

3. Tillsynsbesök

I projektet ingick att minst fem tillsynsbesök skulle utföras per kommun under perioden 19 februari - 16 april. Antalet lantbruk som har besökts i respektive kommun är:

Kungsbacka	19 stycken
Varberg	16 stycken
Falkenberg	15 stycken
Halmstad	7 stycken
Hylte	0 stycken
Laholm	25 stycken

Vid tillsynsbesöken användes framtaget förslag på kontrollpunkter med bedömningsgrunder och åtgärdsförslag samt informationsöversikt med rekommenderat material. Tillsynsbesökens syfte var att ”provköra” vårt förslag på material. Revideringar av dokumenten gjordes efter att de hade ”provkörts”.

Utvärdering

Deltagarna i projektgruppen har fått fylla i en utvärdering. Läs resultatet av utvärderingen, med värderingar och kommentarer, i Bilaga 7 Utvärdering - Resultat.

Sammanfattningsvis ansåg projektdeltagarna att:

- Projektets mål och syfte var uppfyllt.
- Det är tveksamt om projektarbetet har tagit tillsynstid i anspråk.
- Delprojektet hade rimliga avgränsningar vad gäller området och med tanke på tidsaspekten.
- Alla deltar inte på lika villkor och arbetsbelastningen i projektgruppen var inte lika stor. Alla har olika förutsättningar till att kunna prioritera projektet, vilket har inneburit att en del inte har haft möjlighet att jobba så mycket som de vill med projektet.
- Samarbetet inom projektgruppen har fungerat bra. Återkopplingen och informationsutbytet med kollegorna inom det egna miljökontoret har fungerat varierande bra.
- De har fått mer kunskap genom att delta i projektgruppen.
- Det framtagna materialet var användbart och miljökontoren planerar att använda det i framtiden.
- Arbetsmetoden har fungerat bra.

Fortsättning

Om cirka ett år, när ett stort antal tillsynsbesök har genomförts i kommunerna, kan kontrollpunkterna och bedömningsgrunderna diskuteras vid ett seminarium och därefter eventuellt revideras. Allt framtaget material behöver revideras vid eventuella förändringar i lagstiftningen. Det kan även vara intressant att jämföra resultaten av tillsynsbesöken för att se om liknande brister förekommer i de olika kommunerna och i så fall diskutera orsakerna till detta.

BILAGOR

1. Kontrollpunkter med bedömningsgrunder och åtgärdsförslag vid miljötillsyn vid lantbruk
2. Informationsöversikt över rekommenderat informationsmaterial för lantbrukare
3. Information om köldmedier
4. Information om cisterner
5. Avfallsinformation till lantbrukaren
6. Hur ska riskavfall hanteras?
7. Utvärdering - Resultat